

Naturvernforbundet
i Oslo og Akershus

Markarådets arbeidsutvalg,
v. markasekretariat@fylkesmannen.no

Vøienvolden, 26. oktober 2014.

FORSLAG TIL VEDTAK VEDR. SAK OM VERN I MARKA

Vedlagt følger forslag fra NOA til vedtak i saken om vern i Marka, sett i lys av møtet med Statsråden og svarmail fra politisk rådgiver til spørsmål fra rådsmedlemmet Ildri Eidem Løvaas (vedlegg 2).

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) håper at vernesaken for de 28 områdene det er meldt oppstart for, nå kan bringes i havn.

Med vennlig hilsen
NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS

Gjermund Andersen,
styreleder

Vedlegg: Forslag til vedtak i Markarådet
Kopi av mailveksling mellom Eidem Løvaas og politisk ledelse i KLD

Vedlegg 1

Til: Markarådets arbeidsutvalg

Fra: Naturvernforbundet i Oslo og Akershus

På siste møte i Markarådet ble det fra et stort flertall gjort gjeldende at man ønsket mer vern. Det ble fra mange gjort gjeldende at man prinsipielt ønsket at vern av mye brukte områder burde hjemles i Markaloven, dersom dette kunne gjøres med erstatning til skogeierne.

I svarene som er gitt fra politisk ledelse i KLD, skriftlig og muntlig, framgår det tydelig at det ikke vil bli gitt erstatning for vern etter Markaloven, at det ikke vil bli startet noen prosess for å endre Markaloven, og at departementet anser at de samme resultater kan oppnås med naturmangfoldloven - som medfører erstatning. Departementet uttrykt også tydelig at vernereglene for områdene i Marka vil bli tilpasset bruken av områdene til friluftsliv og idrett.

På denne bakgrunn foreslår NOA følgende **Forslag til vedtak:**

1. Markarådet berømmer miljøvernministeren for å fremme de første 8 friluftsområdene på privat eiendom i Marka for vedtak i statsråd.
2. Markarådet anmoder om at behandlingen av de 10 friluftsområdene som er i prosess for vern etter naturmangfoldloven § 37 fullføres så snart som mulig og at det avsettes midler til å utbetale erstatning til skogeierne.
3. Markarådet anmoder om at behandlingen av de 6 gjenstående friluftsområdene som kvalifiserer til vern og erstatning etter naturmangfoldloven § 37 igangsettes så snart som mulig.
4. Markarådet anmoder om at det for de gjenstående, foreslåtte friluftsområdene som kvalifiserer til vern, blir funnet en erstatningsløsning som bidrar til at områdene kan bli vernet.
5. Markarådet har merket seg at Statsråden vil bidra til at forvaltningsreglene for de foreslåtte områdene tilpasses den eksisterende bruken av områdene til friluftsliv og idrett. Markarådet forutsetter at naturvern- og friluftsansjonene og idrettsorganisasjonene gis anledning til medvirkning ved utforming av vernebestemmelsene.

Vedlegg 2

Mail fra Jens Frølich Holte, politisk rådgiver i Klima- og miljødepartementet, med svar på spørsmål fra Markarådets medlem Ildri Eidem Løvaas. Spørsmålene og bakgrunnen for disse finnes nederst i dokumentet.

Fra: Holte Jens Frølich <Jens-Frolich.Holte@kld.dep.no>

Dato: 15. oktober 2014 kl. 17.54.54 CEST

Til: Ildri Eidem Løvaas <Ildri.Eidem.Lovaas@oppegard.kommune.no>

Emne: SV: Vern i Marka

Hei og takk for spørsmålet! Har tatt litt tid å svare pga statsbudsjettet og oppfølging rundt dette.

Erstatningsplikt for staten ved vern etter markaloven § 11 inntreer når det følger av ”alminnelige rettsgrunnsetninger”. Etter rettspraksis skal det svært mye til før det tilkjennes erstatning etter dette vilkåret. Vern etter markaloven § 11 vil derfor normalt ikke gi grunnlag for erstatning.

Naturmangfoldlovens bestemmelse om erstatning ved områdevern er unik – den representerer et unntak blant de regler som ellers gjelder for statens erstatningsplikt. Det fremgår klart av bestemmelsens forarbeider at den ikke kommer til anvendelse ved områdebeskyttelse etter annen lovgivning. Slik «likebehandling» i vernesaker” som du etterlyser er nok derfor ikke aktuell. Det er heller ikke aktuelt å endre erstatningsbestemmelsen i markaloven § 11.

Som statsråden uttalte i Aftenposten i den saken du viser til, mener vi det bør være mulig både å verne sårbar natur og samtidig sikre at idrett som o-løp kan videreføres i Marka.

Naturmangfoldloven har et handlingsrom som gir anledning til å opprette naturreservater med noe ulikt restriksjonsnivå. I denne vurderingen må hensynet til å ta vare på natur avveies mot blant annet risiko for skade og hensyn til andre viktige samfunnsinteresser. I denne konkrete saken vil departementet vektlegge at Oslomarka er arena for utøvelse av idrett og friluftsliv for en stor andel av Norges befolkning. Vi mener derfor det bør være fullt mulig at naturreservatene i Oslomarka utformes slik at vi sikrer at eksisterende aktivitet innen idrett og friluftsliv i all hovedsak kan videreføres som i dag, uten krav til søknad.

For øvrig – vi har fått henvendelse fra Markarådet om et møte og har tilbudt dem en mulig dato.

Med hilsen,

Jens Frølich Holte
Politisk rådgiver, Klima- og miljødepartementet

Fra: Ildri Eidem Løvaas [<mailto:Ildri.Eidem.Lovaas@oppegard.kommune.no>]

Sendt: 7. oktober 2014 22:44

Til: Holte Jens Frølich

Emne: Vern i Marka

Jeg viser til telefonsamtale tidligere i dag og sender som avtalt en e-post.

Jeg er representant i Markarådet, og Markarådet har gitt innspill i prosessen med særskilt vern av enkelte områder i Marka. Det har ledet frem til at åtte saker nå ligger til behandling i departementet.

Markarådet ble informert om konkrete utfordringer for å verne særskilte områder i Marka dersom man ønsket å gjøre dette etter Markalovens paragraf 11, og det ble anbefalt at arbeidet med vern i stedet ble gjort etter naturmangfoldlovens paragraf 37. Markarådet har forstått dette som et «likeverdig vern», men med langt bedre arbeidsbetingelser for å få til frivillig vern.

Når arbeidet har kommet så langt at åtte av sakene nå ligger til behandling er det blitt klart at vern etter Markaloven vs. vern etter Naturmangfoldloven har svært ulike konsekvenser. Dette har da også ministeren kommentert på i denne artikkelen: <http://www.osloby.no/nyheter/--Vi-ma-verne-med-fornuft-7681395.html>

Ved siste møte i Markarådet ble debatten rundt denne problemstillingen krevende. Av hensyn til departementets behandling av de nevnte sakene vil Markarådet ha et ekstraordinært møte 10. oktober for å gi sitt innspill. Det ligger an til at et flertall i Markarådet ikke ønsker å anbefale vern etter naturmangfoldloven. Det som for øyeblikket taler mot at Markarådet lander på dette standpunktet er at Markalovens paragraf 11 ikke gir de samme vilkårene for den som avgir areal til frivillig vern som Naturmangfoldloven.

Behandlingen av saken i Markarådet førstkommende fredag ville blitt betydelig forenklet om departementet kunne gitt et signal om at man vil følge opp det mindretallet i energi- og miljøkomiteen uttalte i «Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven) Innst. O.nr. 58 (2008-2009) - uthevet og understreket det aktuelle:

Særskilt vern av friluftsområder

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener det er viktig å sikre spesielle områder i Marka av hensyn til friluftslivet og opplevelsesverdien av områdene. Flertallet støtter derfor den foreslåtte hjemmelen til å etablere særskilt vern.

Flertallet viser til at de verdier man gjennom dette vernet ønsker å ta vare på, i proposisjonen anslås nå å kunne ligge i størrelsesorden 1 pst. av det totale skogarealet i Marka.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, mener at egnede områder for vern etter § 11 må registreres og sikres mens verneprosessene pågår. I registreringsarbeidet bør kunnskap og kompetanse fra de frivillige naturvern- og friluftslivsinteressene benyttes i arbeidet med å identifisere aktuelle områder.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, vil presisere at ordninger med frivillig vern kan benyttes som et supplement til de offentlig styrte verneprosesser. Flertallet har merket seg at de områdene som vil kunne vernes etter hjemmel for særskilt vern, generelt ikke vil kvalifisere for vern som naturreservat etter naturvernloven.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har merket seg at det i Regjeringens lovforslag er lagt opp til at erstatning skal gis etter alminnelige rettsgrunnsetninger: Konsekvensene for de berørte grunneierne vil bli omtrent de samme som ved vern som landskapsvernområde eller reservater etter naturvernloven. Da det arbeides med nye erstatningsregler for disse vernekategoriene i den nye naturmangfoldloven, forutsetter disse medlemmer at erstatningsreglene i markaloven blir samordnet med disse reglene når naturmangfoldloven er vedtatt.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Regjeringen i lovforslaget har lagt opp til at økonomisk tap ved vern av friluftsområder kan kreves erstattet i samsvar med alminnelige rettsgrunnsetninger. Disse medlemmer mener at erstatning for slikt vern etter § 11 skal skje etter de samme reglene som for vern av reservat etter naturvernloven.

Disse medlemmer viser til at for å verne avgrensede områder i Marka som har spesielle naturopplevelsesverdier, vil det ofte være nødvendig med tiltak som begrenser lønnsomheten i skogbruket i vesentlig grad. Disse medlemmer forutsetter at dette må medføre erstatning til de berørte grunneiere for deres inntektstap som følge av vernet.

Disse medlemmer viser til at det generelle skogvernarbeidet har frivillig vern som hovedstrategi. Disse medlemmer viser til at det i proposisjonen står at det vil være naturlig å prøve ut denne strategien også i forbindelse med særskilt vern etter markaloven. Også "frivillig vern"-strategien vil normalt medføre opprettelse av særskilte verneområder etter § 11.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"§ 11 Særskilt vern av friluftsområder, femte ledd første punktum skal lyde:

Økonomisk tap som følge av vedtak etter denne paragraf kan i samsvar med naturvernloven § 20 kreves erstattet av staten."

Selv om paragraf 11 i Markaloven fastsetter et annet prinsipp for økonomisk kompensasjon – et prinsipp som lite sannsynlig vil stimulere til frivillig vern – er trolig ikke paragrafen til hinder for at departementet kan legge til grunn «likebehandling» i vernesaker. I motsatt fall vil denne paragrafen i Markaloven ikke ha noen betydning, og alt vern som skjer i fremtiden i Marka vil skje etter en lov som i stor grad står i motstrid til Markalovens primære formål.

Problemstillingen for Markarådet er at vi skal hegne om Markaloven, dens formål og Markas verdier. Vern etter Naturmangfoldloven vil skape nye konflikter i Marka i tillegg til de konflikter som allerede finnes opp mot Markaloven. Det bidrar også til å sette Markarådet til side i en rekke enkeltsaker som angår Marka.

Slik saken nå står er følgende scenarier mest sannsynlige på møtet senere denne uken:

- 1) Markarådet anbefaler at de fremforhandlede avtalene inngås – men at arbeidet med vern av de resterende områdene ikke skal skje etter Naturmangfoldloven. Dette bidrar til forskjellsbehandling, både av områder og grunneiere.
- 2) Markarådet anbefaler at ingen områder i Marka vernes etter Naturmangfoldloven.

Som nevnt lenger opp her, ville det vært til stor hjelp om (politisk ledelse i) departementet kunne gitt et signal om sitt syn på frivillig vern og økonomisk kompensasjon etter Markaloven vs. Naturmangfoldloven i forkant av Markarådets ekstraordinære møte førstkommande fredag. Jeg forstår naturligvis at dette er en vanskelig forespørsel, men mener at det ville tjene saken om man likevel kunne finne å gi en avklaring på dette.

Med vennlig hilsen

Ildri Eidem Løvaas
ordfører
Oppegård kommune
Tlf. +47 930 90 111

www.oppegard.kommune.no